

Bakom draperiet

av Karin Boo

ST-läkare i allmänmedicin på Kristianstadkliniken i centrala Kristianstad. Tycker generellt mycket om att kommunicera och uttrycka mig med hjälp av det skrivna ordet. Efter en jobbig jour på medicinakuten tog jag upp mina upplevelser som patientfall i den Balintgrupp jag är med i och handledaren inspirerade mig att skriva och skicka in denna novell.

RIIING RIIING RIIING! Den ilsket röda larmtelefonen kväver alla tankar. Fumlar upp den ur fickan och trycker grön lur. "Man född -28. Misstänkt lungödem. På akutrummet om 3 minuter". Trycker 5. "Kvitterat". Hjärtat slår som en slägga i bröstet. Jag klarar det här, jag klarar det här, jag klarar det här. Andas. Jag är en bra doktor, jag är en bra doktor, jag är... Var är PM:et???

Jag, två sköterskor och en sekreterare. Ett stort rum med lysrör kalla som is i taket. Det gnisslar lätt av våra tofflors steg mot plastgolvet. Två tomma britsar med glänsande orange klädsel, lätt att torka av. Övervakningsutrustningar med sladdar hängande mot golvet. Stängd dörr till ambulanshallen. Minutvisaren tickar långsamt. Fingrarna hamnar fel i plasthandsken. Den spricker. Tre försök innan jag lyckas hamna rätt.

Dörrarna öppnas och från en blinkning till nästa försvinner lugnet. Mannens ångest sprids som en giftgas genom rummet och kryper in under skyddskläderna på oss alla. Vi skyddar oss genom att påbörja arbetet så metodiskt vi kan. Infart. Syrgas. Blodtrycksmanschett. Stetoskop. Vätskedrivande. Morfin. PM-författaren vore stolt. RIIING RIIING RIIING! Nu igen? Fumlar upp telefonen med plasthandsken på. Trycker grön lur. "Man född -34. KOL. Saturation 60%. På akutrummet om 2 minuter". Trycker 5. "Kvitterat". Jaha, nu då? Tankarna far som jagande svalor i huvudet. KOL. Lungödem. KOL. Lungödem. KOL. Lungödem.

Fokusera! Mellanjouren. Jag ringer mellanjouren! En räddande ängel i vitt och med en aning till gloria kring huvudet kommer in genom dörren. "Jag tar denna". Lungödem. 0-HLR. 0-IVA. Läge för nitro? Näste man kommer in genom dörren från ambulanshallen. Mängden giftgas fördubblas. Akutteam två sätter igång lika metodiskt. RIIING RIIING RIIING! DU MÅSTE SKÅMTA MED MIG! Fumlar upp luren igen och ser i ögonvrån att en svagt rosaskimrande vätska börjar bubbla ur munnen på mannen bredvid mig. Giftgasen byter färg till rosa. Trycker grön lur. "Hjärtstopp. Man född -31. På akutrummet om 3 minuter". Lungödem. KOL. Hjärtstopp. Två britsar på akutrummet. Två akutteam. Ingen mer vitklädd ängel finns att ringa in. Giftgasen tränger in i varenda por. Lungödem, KOL, hjärtstopp. En ska bort. Vem ska bort?

Lungödemet åker ut. Britsen rullas ut från akutrummet samtidigt som dörrarna till ambulanshallen öppnas och det rytmiskt pulserande ljudet från Lukas tränger in i rummet.

Tiden går. Hjärtstoppet dör.

Jag stapplar ut från akutrummet. Får knappt av mig plasthandskarna. Händerna dryper av svett. Giftgasen verkar ha läckt ut genom dörren från akutrummet. Patienterna är överallt. Folk hänger rastlöst i korridorerna, sitter på golvet, övervakningsutrustningen räcker inte till alla. Alla plaststolar är upptagna till patienter. Anhöriga får stå upp eller sitta på golvet. Ett av de tre båsen utanför sköterskornas glasbur har draperierna fördragna. Grönt med mörkblå applikationer. Nästa brits tio centimeter från draperiet. Jag kikar in. Mannen med lungödem. Ensam. Bakom draperiet. Övervakningsutrustningen larmar på alla parametrar. Ljudet förmår inte tränga genom sorlet runtomkring. Hur länge har han legat ensam där? Alla vitklädda upptagna på akutrummet. Förskräckta patienter står som förstenade runtomkring och vågar inte röra honom. Rosaskimrande vätska i mungipan. Döende. Ensam.

Vårdplatskoordinatorns mantra. 0 platser på huset. Eller, kanske en plats på en fursal. FYRSAL? Moribund man med lungödem på fursal? Fullt i

behandlingsrummen... eller vänta - ett behandlingsrum finns kanske. Ring och fråga.

Mannen med lungödem avlider efter 15 minuter på behandlingsrummet.

Han var inte ensam i dödsögonblicket. Han dog inte i hissen. Han var inte ensam i dödsögonblicket. Han dog inte i hissen. Jag gömmer mig på läkarexpeditionen. Känner hur kroppen börjar pulsera och det blir svårt att hålla emot. Tårarna dryper nerför kinderna. Var är människovärdet att ligga och dö bakom ett grönt draperi med ångesten drypande från kroppen samtidigt som livet rinner ut ur munnen som en lätt skummande hallonsaft utan någon som helst medmänniska som kan finnas där och trösta, hålla i handen, torka mungipan, smeka handen över pannan? Har vi krig? Har det hänt någon stor olycka? Är det en helt vanlig tisdag i mars? Ja, det är en helt vanlig tisdag i mars.

Jag hör hur handtaget trycks nedåt. Försöker samla mig och torka tårarna men lyckas väldigt dåligt. Jag är ett pulserande vrak. Sköterskan: "Måste du jobba här om du tycker det är så jobbigt?". Jo, jag måste ju det. Socialstyrelsen säger att jag måste det. Men jag räknar ner passen. 2 avklarade, 17 kvar. Vårdcentralen är en hägring i horisonten.

Jag skriver till chefen. Undrar om vården verkligen inte är bättre rustad än att det kan bli så här på akuten? Jag skäms. Kommer med förslag till förbättring. Så som man ska göra när man klagar.

Efter en vecka kommer chefen till akuten. "Lugnare här idag? Skönt. Det kan vara mycket här ibland. Så är det att arbeta här, man får försöka anpassa sig". Chefen går. Akuttelefonen ringer igen.